U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **R. Ch.**, zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. července 2017, č. j. KUJCK 83864/2017, v řízení o námitce podjatosti samosoudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věry Balejové vznesené žalobcem prostřednictvím jeho zástupce ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 53 A 12/2017,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věra Balejová **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 53 A 12/2017.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a námitka podjatosti

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Českých Budějovicích domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Strakonice ze dne 23. února 2017, č. j. MUST/009500/2017/OD/kop, jímž byl žalobce uznán vinným z přestupku podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Žalobce prostřednictvím svého zástupce uplatnil v řízení před krajským soudem námitku podjatosti soudkyně JUDr. Věry Balejové, která má podle rozvrhu práce věc projednávat a rozhodnout.

[2] Námitku podjatosti žalobce odůvodnil tím, že jmenovaná soudkyně v jiné věci, konkrétně v písemném odůvodnění usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. října 2017, č. j. 53 A 11/2017 - 23, kterým byl zamítnut návrh tamějšího žalobce na osvobození od soudních poplatků, uvedla: „*Krajský soud tak považuje Mgr. Voříška, stejně jako Mgr. Topola, za pouhé další články v komplexní procesní strategii přestupců využívajících*

služeb tzv. pojišťoven proti pokutám.“ Žalobce a jeho zástupce citovaný výrok označují za nepravdivý a hrubě urážející Mgr. Václava Voříška jako advokáta a jako soukromou fyzickou osobu. Podjatost samosoudkyně tedy žalobce za prvé spatřuje v jejím vztahu k jeho zástupci Mgr. Václavu Voříškovi, kterého prostřednictvím soudního rozhodnutí zcela dehonestuje a nechová se k němu slušným a korektním způsobem. Citovaný výrok je nevěcné povahy a reálná možnost se proti takovému nefairovému útoku bránit je podle žalobce ztížena tím, že se jednalo o útok prostřednictvím soudního rozhodnutí ze strany moci soudní.

[3] Rozpaky podle žalobce vzbuzuje i tvrzení, že advokát zastupuje „přestupce“, což má dopad na otázku presumpce neviny klientů žalobce. Žalobce tedy podává námitku podjatosti i z důvodu vztahu samosoudkyně k jeho osobě jako žalobci, neboť je pro ni pouze přestupcem, přičemž toto dovodila ze skutečnosti, že ho zastupuje v soudním řízení advokát Mgr. Václav Voříšek. Objektivně nestranný soudce by v řízení o přezkumu správního odsuzujícího rozhodnutí neměl žalobce označovat termínem „přestupce“, ale „žalobce“, zvláště pokud je v řízení před soudem mezi žalobcem a žalovaným formální vztah rovnosti.

[4] Žalobce připomíná, že nezávislá advokacie je garantem právního státu a svobod a právě Nejvyšší správní soud by měl umožnit, aby advokáti mohli vykonávat své povolání bez zbytečného a nedůvodného napadání jejich osobní a profesní cti ze strany soudů. Soudkyně JUDr. Věra Balejová je patrně srozuměna s tím, že výroky dehonestující povahy vůči advokátovi Mgr. Václavu Voříškovi mohou být časem zveřejněny na webu Nejvyššího správního soudu, kde jsou soudní rozhodnutí dostupná i se jmény a příjmeními advokátů. S takovým postupem žalobce ani jeho advokát nesouhlasí.

II. Vyjádření samosoudkyně k námitce podjatosti

[5] Soudkyně JUDr. Věra Balejová se k námitce podjatosti vyjádřila tak, že namítané tvrzení krajský soud užil v usnesení o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků, ve kterém odkazoval na konkrétní řízení a procesní postup při projednávání dopravních přestupků. Z tohoto důvodu byl užit termín „přestupce“. Žalobce sám v tomto usnesení nebyl na žádném místě označen jako přestupce, ale vždy jako žalobce. Jestliže krajský soud zamítl žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků pro zneužití práva, pak bylo nezbytné takový právní názor odůvodnit a argumentačně podpořit, což soud v předmětném usnesení učinil. Argumentace krajského soudu o zneužití práva účelovým podáním žádosti o osvobození od soudních poplatků v zájmu získání lhůty k zaplacení soudního poplatku není tedy dehonestací zástupce žalobce, ani porušením předpisů zákona o soudech a soudcích, na které zástupce odkazuje.

[6] Soudkyně dále uvedla, že se v projednávané věci podjatá necítí. Zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška zná pouze z vyřizování věcí, v nichž v minulých letech zastupoval jednotlivé žalobce převážně ve věcech dopravních přestupků. Přistupuje k němu stejně jako k jiným zástupcům účastníků řízení a nemá k němu žádný vztah.

III. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[7] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), podle kterého jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*." Podle § 8 odst. 5 věty první s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitka musí být uplatněna „*do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.*" (§ 8 odst. 5 věta druhá, třetí a čtvrtá s. ř. s.).

[8] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (srov. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01).

[9] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, jímž je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup zcela výjimečný.

[10] Nejvyšší správní soud podotýká, že důvodem pro vyloučení soudce může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen např. příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti apod.

[11] V projednávané věci Nejvyšší správní soud nezjistil žádný z důvodů pro vyloučení soudkyně JUDr. Věry Balejové, jak jsou vymezeny v § 8 odst. 1 s. ř. s.

[12] Podstatou námitky podjatosti je závěr soudkyně o tom, že krajský soud považuje Mgr. Václava Voříška *„za pouhý další článek v komplexní procesní strategii přestupců využívajících služeb tzv. pojišťoven proti pokutám*“, které bylo uvedeno v písemném odůvodnění usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. října 2017, č. j. 53 A 11/2017 - 23. Žalobce a jeho zástupce z citovaného výroku dovozují údajný negativní a tedy nikoliv nestranný vztah soudkyně jak k žalobci, tak i k jeho zástupci.

[13] Nejvyšší správní soud uvádí, že namítaný závěr nebyl v předmětném procesním usnesení vyřčen bezdůvodně, nýbrž v kontextu pětistránkového odůvodnění zneužití práva a je podpořen řadou odkazů na konkrétní řízení u krajských soudů, v nichž jako zástupce vystupoval mj. advokát Mgr. Václav Voříšek a jeho prostřednictvím opakovaně docházelo k obstrukčnímu a účelovému procesnímu postupu. V rámci tohoto odůvodnění napadený výrok není „útokem“ na osobu advokáta, jak o tom v námitce podjatosti hovoří žalobce a Mgr. Václav Voříšek, nýbrž popisem a hodnocením procesní strategie, kterou jmenovaný advokát při zastupování svých klientů zcela prokazatelně a nikoliv ojediněle volí.

[14] Z odůvodnění citovaného usnesení je rovněž zřejmé, že označení „přestupci“ je činěno právě v kontextu řízení, na která krajský soud v souvislosti s obstrukčním a účelovým procesním postupem odkazuje (viz str. 2 usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. října 2017, č. j. 53 A 11/2017 - 23), nikoliv v souvislosti s účastníkem řízení v dané věci, který je ve zbytku usnesení důsledně označován jako „žalobce“.

[15] Lze tedy uzavřít, že námitka žalobce neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., a ani z vyjádření shora jmenované soudkyně neplyne nic, co by mohlo založit pochybnost o její nepodjatosti; tyto skutečnosti nevyplynuly ani ze soudního spisu.

[16] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že vznesenou námitku podjatosti soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věry Balejové neshledal důvodnou.

[17] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že způsob, jakým soud standardně zveřejňuje anonymizované verze rozhodnutí na svých webových stránkách, neporušuje právo na ochranu osobních údajů či soukromí žalobce ani advokáta Mgr. Václava Voříška: *„Pokud se Mgr. Václav Voříšek cítí být „sekundárně viktimizován“, je-li spojován se způsobem, jakým vykonává advokacii, nelze příčiny takových jeho domněnek spojovat se skutečností, že soudy zcela v souladu s platnými právními předpisy zveřejňují ve svých rozhodnutích jeho údaje, vystupuje-li v postavení advokáta a zástupce účastníka řízení.*“ (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5 2017, č. j. Nao 175/2017 - 161; obdobně srov. rozsudek ze dne 31. 5. 2012, č. j. 9 Ans 5/2012, usnesení ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 118/2017 - 145, nebo usnesení ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 119/2017 - 92).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. května 2018

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu